

Sygnatura akt XII C 2043/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 14 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Hoffa

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy K. T.

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa A. M. PESEL : (...)

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. KRS : (...)

o zapłatę

I. Powództwo oddała.

II. Nie obciąża powódki kosztami sądowymi, natomiast zasądza od niej na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ E. H.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 czerwca 2015 r. powódka A. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 42.460,60 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lutego 2014 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powódkę A. M. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) A. M. z siedzibą w M. w okresie od dnia 8 lutego 2013 r. do 7 lutego 2014 r. łączyła z pozwanym Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. umowa odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym.

Zgodnie z treścią umowy ochrona ubezpieczeniowa obejmować miała w granicach ustalonej sumy ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną powódki jako przewoźnika drogowego, jaką ponosi ona w myśl ustawy Prawo przewozowe i Konwencji o umowie Międzynarodowego Przewozu Drogowego Towarów (CMR) za: 1) szkody rzeczowe, które nastąpiły w czasie między przyjęciem przesyłki do przewozu a jej wydaniem, 2) szkody finansowe powstałe w wyniku opóźnienia w dostawie – do wysokości kwoty przewoźnego, zgodnie z art. 23 pkt 5 Konwencji CMR (§ 4 ust. 2).

Bezsporne, dowód: polisa ubezpieczeniowa nr (...) z dn. 8.02.2013 r. wraz z aneksem nr (...) (k. 4-5 i 125-126), ogólne warunki ubezpieczenia z dn. 25.09.2000 r. wraz z załącznikiem nr 1 (k. 83-103), zeznania powódki e-protokół (k. 199)

Na podstawie zlecenia transportowego nr 21,08,2013 powódka, w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zobowiązała się do wykonania na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. W. usługi transportowej polegającej

na przewiezieniu ładunku w postaci 18 ton mrożonego, wędzonego kurczaka z S. do D. w Irlandii, w temperaturze -18 stopni C..

Bezsporne, dowód: zlecenie transportowe nr 21,08,2013 (k.6), zeznania powódki e-protokół (k. 199)

Towar został przyjęty do przewozu w dniu 22 sierpnia 2013 r. i załadowany na pojazd powódki o nr rejestracyjnym (...). W dacie dokonywania przewozu list przewozowy nie zawierał danych przewoźnika.

Bezsporne, list przewozowy (k. 7 i 118), zeznania powódki e-protokół (k. 199)

Kierowca powódki (przewoźnika) nie był obecny przy załadunku towaru ani nie dokonał pomiaru temperatury towaru w momencie załadunku. Po dokonaniu załadunku chłodnia została zaplombowana, co uniemożliwiło następczą weryfikację stanu, w tym temperatury przewożonego towaru.

Bezsporne, dowód: oświadczenie kierowcy powódki A. G. z dn. 11.04.2013 r. (k.120), zaświadczenie o zatrudnieniu A. G. z dn. 17.12.2012 r. (k.121), umowa o pracę A. G. z dn. 17.12.2012 r. (k. 122), oświadczenie powódki dotyczące szkody nr (...) (k.119), zeznania pracownika powódki A. G. e-protokół (k. 150)

W dniu 26 sierpnia 2013 r. w momencie dostarczenia przewożonego ładunku do miejsca przeznaczenia podczas wstępnej kontroli temperatury towaru stwierdzono, że wynosi ona -7,8 stopni C.. Wobec tego odbiorca odmówił przyjęcia całej dostawy i zapłaty ceny. Z wydruku temperatur z agregatu naczepy w której był przewożony przedmiotowy towar wynika, że temperatura w naczepie w trakcie transportu towaru wynosiła od - 7,8 do - 19 stopni C.. W wyniku oględzin towaru dokonanych przez przedstawiciela Biura (...). dokonanych w ramach ekspertyzy zleconej przez pozwaną w dniu 9 października 2013 r. stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie brak było decyzji Irlandzkich Władz (...) co do tego, iż zgłoszony towar nie mógł być przeznaczony do spożycia przez ludzi, każdy element mięsa złożony był luzem w opakowaniach wewnętrznych, nie stwierdzono trwałych zbryleń ładunku, stwierdzono obecność niewielkich kryształków lodu na opakowaniach wewnętrznych, zapach był typowy dla ocenianego produktu, nie zmieniony, numery partii były zgodne z oryginalnymi dotyczącymi przedmiotowej przesyłki. W ocenie komisji rzeczoznawców produkt stanowiący ładunek będący przedmiotem szkody nie wykazywał cech zepsucia zaś utrzymanie łańcucha chłodniczego (reżimu temperatur) jest wymagane przepisami europejskiego i polskiego prawa żywnościowego, jednakże żaden z tych aktów prawnych nie wskazuje jednoznacznie, że przerwanie łańcucha chłodniczego klasyfikuje środek spożywczy jako niezdatny do spożycia i/lub uszkodzony.

Dowód: raport wstępny ekspertyzy nr (...) (k.105-112), zeznania świadka A. O. e-protokół (k. 176)

W dniu 30 września 2013 r. powódka została obciążona przez (...) sp. z o.o. kwotą 41.460,60 euro z tytułu szkody poniesionej przez tą spółkę na ładunku do zlecenia nr 21,08,2013 wskutek odmowy przyjęcia dostawy i zapłaty ceny przez odbiorcę.

Bezsporne, nota obciążeniowa z dn. 30.09.2013 r. wraz z notą korygującą nr (...) z dn. 28.08.2014 r. (k.8-10)

Pismem z dnia 11 kwietnia 2014 r. powódka zgłosiła ww. szkodę pozwanemu wnosząc o jej likwidację. Pismem z dnia 12 lutego 2014 r. stanowiącym odwołanie od poprzedniej decyzji pozwanego, powódka ponownie wniosła o likwidację szkody.

Bezsporne, dowód: zgłoszenie szkody z dn. 11.04.2013 r. (k.11-12 i 123-124), wniosek o likwidację szkody z dn. 12.02.2014 r. (k.13), korespondencja mailowa powódki z pozwaną (k.113-114)

Pismem z dnia 23 marca 2015 r. pozwany ponownie odmówił likwidacji szkody powołując się na fakt, że przedłożona przez powódkę w dniu 8 października 2013 r. kopia ww. listu przewozowego z dnia 22 sierpnia 2013 r. nie zawierała danych przewoźnika. Kolejna załączona kopia CMR zawierała już pieczęć firmową przewoźnika jednakże w dalszym ciągu pozostawała jedynie kopią listu CMR. W ocenie pozwanego, tym samym powódka uchybiła swojemu

obowiązkowi wynikającemu z § 12 ust. 9 pkt a) OWU, a ponadto następcze złożenie pieczęci należy uznać za nieskuteczne jako złożone post factum.

Bezsporne, dowód: kopia listu przewozowego z dn. 22.08.2013 (k.118 i 7)

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił zarówno w oparciu o ujawnione w sprawie dowody z dokumentów, których autentyczności i mocy dowodowej nie negowała żadna ze stron, jak również w oparciu o osobowy materiał dowodowy w postaci przesłuchania świadków strony powodowej i zeznań samej powódki, które to Sąd ocenił za wiarygodne, jako że były one spójne, logiczne, niesprzeczne względem siebie, a przy tym nie ujawniły się okoliczności, podważające ich wartość dowodową.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki należy zakwalifikować jako wywodzone na podstawie art. 822 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której zawarta została umowa ubezpieczenia. Powódka domagała się zatem wypłaty na jej rzecz od pozwanej kwoty równej wysokości odszkodowania o którego zapłatę wezwał ją poszkodowany.

Powódka zawarła z pozwaną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym. Umowę zawarto w oparciu o obowiązujące u pozwanej ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej operatora transportowego (OWU). Postanowienia OWU uznać należy za w pełni wiążące strony umowy ubezpieczeniowej, jako że stają się częścią składową umowy ubezpieczenia i należy je wyklądać przy uwzględnieniu dyrektyw zawartych w art. 65 k.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2005, III CZP 49/05). Postanowienia OWU stają się tzw. wzorcem kwalifikowanym i wiążą strony dlatego, że stały się składnikiem umowy ubezpieczeniowej przez odwołanie się do nich (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2001, V CKN 247/00).

Zgodnie z § 4 ust. 1 OWU pozwany ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego dokonującego przewozu przesyłek: 1) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi wykonywania międzynarodowego transportu drogowego, 2) na podstawie listo przewozowego CMR, w którym są zamieszczone dane ubezpieczającego - nazwa (nazwisko) i adres.

Powódka dochodzi roszczenia, którego podstawą jest teza, że pozwana wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów ustawy oraz z zawartej między stronami umowy ubezpieczenia OC nie naprawiła szkody, jaką powódka wyrządziła osobie trzeciej – firmie (...) sp. z o.o. w P. W., wobec czego powódka pokryła ją we własnym zakresie w związku z czym poniosła tym sposobem uszczerbek. Podstawę prawną zobowiązania powódki stanowi przeto art. 471 kc, zgodnie z którym dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W przedmiotowej sprawie do oceny odpowiedzialności odszkodowawczej powódki względem osoby trzeciej (nadawcy) mają zastosowanie przepisy Konwencji z dnia 19 maja 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego (CMR) (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238). Zgodnie z art. 1 tejsze umowy międzynarodowej, stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

W niniejszej sprawie miejsce przyjęcia przesyłki mieściło się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast miejsce dostawy na terytorium Irlandii, które są stronami Konwencji.

Stan faktyczny sprawy co do zasady nie był pomiędzy stronami sporny, strony pozostawały w sporze jedynie co do jego prawnej oceny.

W pierwszej kolejności należy przyznać rację stronie pozwanej, iż powódka nie wykazała wysokości poniesionej przez siebie szkody w związku z umową przewozu, wbrew spoczywającemu na niej materialnoprawnemu (art. 6 kc) oraz procesowemu (232 kpc) obowiązкови. Powódka nie przedstawiła bowiem jakichkolwiek dokumentów świadczących o tym iż w rzeczywistości zapłaciła kwotę wskazaną w notie obciążeniowej z dnia 30 września 2013 r., wystawionej przez spółkę (...) sp. z o.o. Nie wykazała zatem aby nastąpiło jakiegokolwiek jej zubożenie o tę kwotę. Za dowód takiego zubożenia w oczywisty sposób nie może zostać uznana sama nota obciążeniowa, jeżeli nie wiąże się z nią rzeczywiste zaspokojenie przez powódkę określonej w niej kwoty.

Ponieważ przewożony towar nie uległ zepsuciu zachodzi znaczne prawdopodobieństwo, że został jednak sprzedany za pierwotnie ustaloną, lub obniżoną cenę, a wystawienie noty obciążeniowej było bezpodstawne, lub nota wskazywała kwotę zawyżoną.

Po drugie, trafnie wywodzi strona pozwana, iż jak wynika z okoliczności faktycznych sprawy, list przewozowy sporządzony w ramach zleconej powódce przedmiotowej usługi przewozu w chwili zaistnienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową nie posiadał cech kwalifikujących do oceny zakresu odpowiedzialności ubezpieczeniowej. List ten nie spełniał bowiem zarówno wymogów OWU, jak również wymogów określonych w art. 6 Konwencji CMR. Obydwa unormowania wskazują bowiem obowiązek umieszczenia w treści listu przewozowego nazwy i adresu przewoźnika. Tymczasem powódka wykonując usługę przewozu posługiwała się listem przewozowym nie zawierającym tych danych. Jednocześnie wskazuje na to kopia listu przewozowego przedstawiona przez powódkę w toku postępowania likwidacyjnego w dniu 8 października 2013 r., przedłożona przez pozwaną do akt sprawy, a która to okoliczność została także wyraźnie przyznana przez stronę powodową na rozprawie. Wskazać należy, że późniejsze dołączenie przez powódkę kopii listu przewozowego zawierającego jej dane, nie wpływa w jakikolwiek sposób na konwalidację tego uchybienia bowiem jak wynika z literalnej i celowościowej wykładni ww. przepisów konieczność wskazania niezbędnych danych przewoźnika istnieje już w momencie dokonywania przewozu. Dodatkowo, powódka wbrew spoczywającemu na niej obowiązkowi określonymu w § 12 ust. 9 pkt „a” OWU, co najmniej w terminie 14 dni od daty zgłoszenia szkody nie dostarczyła pozwanemu oryginału listu przewozowego, czym także naruszyła w sposób istotny warunki umowy, warunkujące jej uprawnienie do domagania się odszkodowania. Niezależnie od powyższego, przewóz zlecony powódce dokonywany był także sprzecznie z innymi przepisami Konwencji CMR jak np. art. 8 ust. 1 i 2, w myśl których przy przyjęciu towaru przewoźnik obowiązany jest sprawdzić: a) dokładność danych listu przewozowego dotyczących ilości sztuk, jak również ich cech i numerów oraz b) widoczny stan towaru i jego opakowania. Jeżeli przewoźnik nie ma możliwości sprawdzenia w wystarczający sposób ścisłości ww. danych, wpisuje do listu przewozowego zastrzeżenia, które powinny być uzasadnione. Powinien on także uzasadnić wszelkie zastrzeżenia, jakie uczyni w przedmiocie widocznego stanu towaru i jego opakowania. Tymczasem z informacji przedstawionych przez powódkę oraz jej pracownika A. G. wynika, że pracownik ten, będąc kierowcą pojazdu, w ogóle nie uczestniczył w załadunku towaru na naczepę – będąc niedopuszczonym przez dostawcę, nie wpisał także do listu przewozowego żadnych zastrzeżeń związanych z brakiem możliwości skontrolowania towaru.

Już choćby z powyżej wskazanych przyczyn należało uznać iż brak jest materialnoprawnych podstaw do skutecznego domagania się przez powódkę zapłaty od strony pozwanej odszkodowania określonego w pozwie i to niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności powódki za uszkodzenia towaru. Wobec tego w ocenie Sądu Okręgowego zbędnym było szczegółowe badanie dalszych okoliczności dotyczących ewentualnej odpowiedzialności pozwanej w sprawie, skoro już na obecnym etapie powództwo okazało się w całości bezzasadne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Pozwana wygrała proces, toteż należało przyznać jej koszty postępowania (art. 98 § 1 k.p.c., przy zastosowaniu norm z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c.). Na kwotę zasądzoną od powódki złożyły się: wynagrodzenie radcy prawnego na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz kwota opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Na podstawie art. 102 kpc Sąd nie obciążył powódki kosztami sądowymi biorąc pod uwagę jej trudną sytuację materialną i finansową.

/-/ E. H.